No. 246 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 15 October



FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den October.

De fransche legatie-secretaris te Washington, *de Saligny*, is tot fransch gezant bij de republiek van Texas benoemd.

— Dezer dagen is het bevel over het blokade-eskader te Buenos-Ayres opgedragen aan den schout-bij-nacht *Dupotet.* Reeds bevindt hij zich te Brest, om zich van daar naar zijne bestemming te begeven.

— Het half-officieel blad, *le Moniteur Parisien* houdt een berigt, dat de tijdingen uit de departementen, ook zelfs uit de minst vruchtbare, gunstig luiden aangaande den oogst van de overige maand, en als meer dan voldoende om in alle behoeften te voorzien. De prijs van de levensmiddelen neigde overal tot daling.

— Van gouvernementswege is de volgende telegraphische tijding bekend gemaakt, van den franschen gezant te Madrid, aan den minister van buitenlandsche zaken:

» Madrid 7 october,

» De kwestie der *fueros* is met eenparigheid door de cortes bevestigend beslist geworden, in de volgende termen:

» Art. 1. De *fueros* der Baskische provincien en van Navarre worden bevestigd.

» Art. 2. Het gouvernement zal zoodra mogelijk, na de adviezen der Baskische provincien en van Navarre gehoord te hebben, aan de cortes een wetontwerp aanbieden, betrekkelijk de wijziging van de *fueros*, waarbij het belang dier gewesten, met dat van de natie en van de constitutie der monarchij moet in overeenstemming gebragt worden. Het gouvernement is geautoriseerd, om voorloopig de moeijelijkheden die konden rijzen, uit den weg te ruimen, onder gehoudenheid van daarvan aan de cortes verslag te doen."

— De gewone briefwisseling dezer hoofdstad behelst heden omtrent de spaansche zaken het volgende:

» De tijdingen die men in de laatste dagen uit Spanje ontvangen heeft, zijn van zeer bemoedigenden aard, en men mag hoop voeden dat er weldra geen andere sporen van den burgeroorlog zullen overblijven, dan de rampspoeden die hij naar zich sleept.

» De cortes-vergadering die men zeide uit *exaltados* te bestaan, heeft bewilligd in het verleenen van de *fueros* aan de bevredigde gewesten, tot de wetgeving den tijd zal gehad hebben, om het belang dezer provincien met de eenheid der spaansche monarchij overeen te brengen.

» Deze stemuitbrenging zal meer dan alle andere onderhandelingen de bevrediging van het schiereiland bespoedigen. Het klein getal Spanjaarden dat nog *Cabrera* volgt, zal hem verlaten, zoo hij zelf zich niet onderwerpt; maar men verwacht dat deze chef niet lang toeven zal met de wapenen neêr te leggen. Men zegt althans, dat don *Carlos*, op de vertogen van het kabinet der Tuilerien, besloten is om hem agenten toe te zenden, met den last om den oorlog te staken en het voorbeeld van de aanhangers van don *Carlos* te volgen, die Spanje verlaten hebben.

» Men begrijpt gemakkelijk de redenen die don *Carlos* bewogen hebben om een dergelijken stap bij *Cabrera* te doen. Het is bekend dat hij verlangd heeft Frankrijk te verlaten om zich naar Saltzburg te begeven, en van daar naar Italie. Men heeft hem geantwoord, dat hij het koningrijk niet kon verlaten, zoo lang de burgeroorlog in Spanje niet geëindigd was. De houding van *Cabrera* nu deed vreezen dat de oorlog nog lang zou voortduren.

» Wanneer, hetgeen nog zeer twijfelachtig is, *Cabrera* bewilligt om aan het bevel van den pretendent te gehoorzamen, dan zal niets het Spaansch gouvernement beletten om krachtdadig te werken aan de heeling der wonden dezer lange worsteling. Het zal dan gemakkelijk eene leening kunnen sluiten, waarmede geen bankier zich wilde belasten, zoolang het land in twee bijna even magtige partijen verdeeld was."

— De dagbladen van Bordeaux behelzen het volgende: Het schijnt dat de Baskische provincien op eigene kosten een monument op het plein van Bergara willen oprigten, ter vereeuwiging van den aldaar tusschen *Espartero* en *Maroto* gesloten vrede. Op dit monument zal een standbeeld te paard prijken van den maarschalk *Espartero*, naar het model van dat van *Lodewijk XIV* te Parijs. Het zal het eerste gedenkstuk van dien aard in Spanje zijn.

— In den loop dezer week zijn te Vendome aangekomen de voormalige opperbevelhebber van het leger des pretendents *Villareal*, *Zariateguy*, weleer secretaris van *Zumala Carreguy*, de brigadier-generaal *Madraso*, de minister *Montenegro*, de graaf *Negri*, en andere karlistische chefs.

— Ter beurze was heden de fonds-notering: 5 pCt. 110;45; 3 pCt. 81,40; Nap. r. 102,50; Sp. Ardoin 32¼; Passive 8¼; oude diff. z. int. 9¼; Rom. L. 103 drie achtste.

(*Van den 12den October.*)

Bij eene koninklijke ordonnantie is de heer *Girod* (de l'Ain) tot vice-president van den staatsraad benoemd en een aantal hooge ambtenaren geroepen om aan den arbeid van den staatsraad deel te nemen.

— Men zegt weder dat het gouvernement in de aanstaande zitting een ontwerp zal aanbieden voor den aanleg van een der groote spoorweglijnen, welke zou zijn die van Parijs naar de belgische grenzen, voor rekening van den Staat. Nog altijd vindt de aanleg van een dergelijk ontwerp door het gouvernement bij sommigen tegenstand, uit hoofde van de hoogere kosten, en dat misschien de uitvoering zeer lang zou duren; anderen vinden echter, dat zoo het gouvernement zich met dergelijke grootsche ontwerpen niet belast, dezelve nimmer tot stand zullen komen.

— Heden moet er een kabinetsraad gehouden worden, om naar men zegt het tijdstip van de opening der zitting te bepalen; of zij namelijk den 15den November, of tegen het laatst van December zal plaats hebben.

— De koninklijke familie is gisteren van Fontainebleau te Saint-Cloud teruggekomen.

— De dagbladen van Marseille geven tijdingen uit Konstantinopel tot den 24sten September, doch zij behelzen weinig van aanbelang. In het personeel der buitenlandsche gezantschappen waren een aantal verplaatsingen gekomen en andere benoemingen gedaan, die men aan den invloed van *Reschid*-pacha moest toeschrijven, welke thans aan het hoofd van de buitenlandsche zaken staat. *Nuri*-effendi was benoemd tot buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister te Parijs, *Tal-At*-effendi, thans gezant te Parijs, ging in dezelfde betrekking naar Londen; de gezant te Weenen, *Rifât*-bey, was in de plaats van *Nuri*-effendi tot *Mustechar* van de buitenlandsche zaken benoemd. Een aanverwant van *Reschid*-pacha, die insgelijks *Nuri*-effendi wordt genoemd, was als gezant naar Berlijn gezonden. *Hafiz*-pacha en *Akif*-pacha waren met pachaliks begiftigd. *Mustapha-Kiana*-bey was tot gouverneur van Brussa benoemd.

— In een bijzonder berigt uit Konstantinopel van den 24sten September, door de *Gazette du midi* medegedeeld, wordt gemeld, dat Rusland aan de Porte den voorslag had gedaan, om haar met 25,000 man beschikbaar zijnde troepen bijstand te verleenen, ingeval *Ibrahim*-pacha op de hoofdstad mogt willen aantrekken. De Porte had van dien voorslag aan de andere Europesche gezanten mededeeling gedaan.

— De fransche en engelsche eskaders lagen nog steeds in de baai van Beschikas, nabij de Dardanellen.

— Van de spaansche grenzen wordt het volgende uit Bayonne van den 9den October geschreven:

» Ten gevolge der bevelen door den hertog der overwinning voor zijn vertrek naar Arragon achtergelaten, doorloopt de voormalige karlistische brigadier *Iturbe* de gewesten, om in de plaatsen, waar men de gevoelens der autoriteiten verdenkt, andere die aan de de koningin zijn toegedaan, aan te stellen. Een minder staatkundige maatregel die eene algemeene ontevredenheid moet wekken, is de op last van *Espartero* bevolen interdictie van de priesters die door den bisschop van Leon zijn geordend, met de uitvoering van

welk bevel men de hooge geestelijken van de deocesien van Pampeluna en Calahorra belast heeft.

— De generaal *Espartero* is den 5den te Saragossa aan het hoofd van 25000 man van alle wapenen aangekomen, en door de bevolking met het lossen van het geschut en onder het luiden der klokken ontvangen. — Volgens de bijzondere berigten uit Madrid had *Espartero* aan het gouvernement geschreven, dat hij de maand October zou besteden, om *Cabrera* ten onder te brengen; in November zou hij de opstandelingen in Katalonie onderwerpen en waarschijnlijk, na zijne taak volbragt te hebben, in het laatst van December te Madrid komen.

De dagbladen van Madrid deelen thans allerlei berigten en geruchten mede omtrent de houding die *Cabrera* aanneemt bij het hem boven het hoofd hangend gevaar, en van de buitensporigheden die zijne benden bedrijven. Volgens den *Correo* verzamelt *Cabrera* al zijne krachten in het gebergte van Cantavieja. Van alle zijden moeten levensmiddelen naar Camarillas vervoerd worden, alwaar de kolonel *Polo* 10,000 schapen en 6000 ossen en koeijen bijeenverzameld had. Ieder guerillas-chef beschouwde zich als onafhankelijk gebieder en schreef requisitien naar goedvinden uit; schatten zamelden zij bijeen, om naderhand, wanneer zij bezweken waren, buitenslands in overvloed te leven, enz. De gevangenissen van Morella, Cataveija en Aliaja waren vol gevangenen, bestaande uit de ouders van weggevlugte conscrits. — Volgens *el Castillana* was de stoutheid en het fanatismus der aanhangers van *Cabrera* sedert de overeenkomst van Bergara nog verdubbeld. Op de muren van Chulilla hadden zij een opschrift geplaatst: *Dood aan don Carlos! leve Cabrera!* — Luidens *el Mensagero* liep het gerucht dat *Cabrera* 500 gevangenen van het gevecht van Cuença had doen fusilleren.

— Ter beurze van heden (12 *October*) was de fondsnotering: 5 pCt. 110,55; 3 pCt. 81,45; Nap. r. 102,50; Sp. Ardoin 32; Passive 8¼; Oude diff. z. intr. 9; Rom L. 103¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 11den October.

Omtrent de ontvlugting uit Berlijn van den aartsbisschop van Gnesen en Posen, den heer *van Dunin*, en de verdere gebeurtenissen heeft men thans nadere berigten. De ontvlugting van den Prelaat heeft den 3den dezer plaats gehad; hij had zich langs den spoorweg van Berlijn naar Potsdam begeven om alle vermoeden weg te nemen, doch was van daar in de rigting van Posen met een huurkoetsier en paarden, hem door aanzienlijke poolsche familien geleverd, vertrokken. Aldaar aangekomen steeg hij aan het paleis van den graaf *Radzinski* af, begaf zich van daar naar zijne woning en kort daarop in zijn volle ornaat naar de domkerk van Posen, alwaar hij ten aanhoore van eene buitengewoon talrijke menigte de mis las, terwijl niemand wist wat van dit een en ander te denken. De directeur van policie begaf zich tot den prelaat, om hem te vragen of hij met toestemming der regering herwaarts was gekomen, en verzocht het bewijs daarvan te zien. De Aartsbisschop zou geantwoord hebben, dat hij op de plaats was, waar zijn pligt hem riep en hij daartoe geen autorisatie behoefde; de directeur van policie te kennen gegeven hebbende, dat Z. HoogEerw. naar Berlijn moest terug keeren, verklaarde dezen dat hij alleen voor geweld zou zwichten. Dit werd dan ook in zekeren zin gebezigd, en naar men zegt, zou het, bij de wegvoering des aartsbisschops, niet aan onrustige bewegingen in Posen hebben ontbroken, waaromtrent de geruchten intusschen zeer verschillend zijn. Toen de heer *van Dunin* uit zijne woning werd verwijderd, zouden zijne verwanten en bedienden uit de vensters van dezelve om hulp hebben geroepen. Het door de tegenwoordigheid des Aartsbisschops reeds opgewonden volk liep intusschen te zamen, men snelde naar den Dom en luidde de stormklok. De regering aan wie de verschijning van den aartsbisschop reeds verdacht was voorgekomen, was op onrustige gebeurtenissen voorbereid; de militaire gouverneur, generaal *Grollman*, liet de troepen onder de wapenen komen, de voornaamste punten bezetten en geschut aanvoeren. Zulks had de gewenschte uitwerking. De volksmassa's deinsden terug en lieten den aartsbisschop in de reiskoets stijgen, alleen een dof rumoer latende hooren. Te Berlijn werd de ontvlugting in den aanvang niet bekend. Eerst den volgenden dag begon het vermoeden daarvan te ontstaan uit de tegenstrijdige gezegden van den kapellaan en den persoon die hem verzelde. Spoedig kwam het vermoeden tot tamelijke zekerheid, dat de aartsbisschop zich naar Posen had begeven, ten einde het vaak geuitte avontuurlijk denkbeeld ten uitvoer te brengen, om zich in zijn volle ornaat voor het altaar naar de vesting te laten brengen, en zoo het voorkomen van eenen martelaar te hebben.

De geheimraad *Seyffert* reisde den 4den avond met postpaarden naar Posen af, doch toen hij aldaar aankwam, was de aartsbisschop reeds weder terug gekeerd. Voor dat de aartsbisschop echter uit Posen vertrok, was van daar reeds een estafette, met het berigt van het aldaar plaats gehad hebbende, naar Berlijn gezonden, ten gevolge waarvan dadelijk een beslissende maatregel werd genomen. Een ambtenaar der policie werd naar de naastbij gelegen station Vogelsdorf gezonden, ten einde aldaar den aartsbisschop te ontvangen en hem niet naar Berlijn te laten komen, maar naar de vesting Colberg te vervoeren.

— De Vorst-Stadhouder van Polen is, den 30sten der vorige maand, van Borodino te Warschau teruggekeerd. Uit die stad wordt van den 4den gemeld, dat in de volgende week de Grootvorst-troonopvolger van Rusland aldaar verwacht werd.

— Uit Odessa wordt van den 21sten geschreven, dat aldaar eene buitengewone rijzing in de graanprijzen werd opgemerkt. De haver en gerst, waarvoor in de maand Augustus 5½ en 6 roebels geheven werd, moest thans met 9 en 18 betaald worden.

— Van de Turksche grenzen schrijft men van den 26sten het volgende:

» De jongste brieven uit Konstantinopel brengen latere berigten uit Alexandrie, van den volgenden belangrijken inhoud, mede. Op de bedreigingen van *Mehemed*-ali, dat hij, na een vruchteloos wachten van eene maand, zijn' zoon *Ibrahim* bevel zou geven om tot Koniah op te rukken, verklaarde hem de Russische consul-generaal, graaf *Medem*, dat zich alsdan een Russisch leger tegen hem over zou stellen, waartoe zijn Heer en Keizer, volgens bestaande verdragen, verpligt was. Zulk eene rondborstige verklaring schijnt de Onderkoning niet verwacht te hebben. Nauwelijks had hij namelijk deze woorden van den graaf *Medem* vernomen, of hij antwoordde dadelijk, dat men hem verkeerd begrepen had; dat de voorwaartsche beweging volstrekt met geene vijandige bedoeling geschiedde, dat het leger alleen uit uitgeputte landstreken moest oprukken, ten einde levensmiddelen te erlangen; dat hij intusschen niet verder zou voortrukken, doch evenmin terug gaan; dat zijne schatkist overigens en het land zoodanig uitgeput waren, dat hij niet langer in staat was het *status quo* uit te houden; dat hij een *fatalist* was, en hij, wanneer men hem tot het uiterste dreef, het ook tot het uiterste zou laten komen.

» Tusschen den Engelschen gezant te Konstantinopel, lord *Ponsonby* en den admiraal *Stopford* vindt aanhoudende gemeenschap plaats. Bijna voortdurend gingen en kwamen er stoombooten van Konstantinopel naar den mond der Dardanellen. In de hoofdstad zelve heerschte onder de diplomatie groote levendigheid; de gezamenlijke vertegenwoordigers hadden conferentien met den nieuwen minister van buitenlandsche zaken, *Reschid*-pacha. «

— De Augsburger *Allgemeine Zeitung* geeft een berigt uit Alexandrie van den 16den September, waarin de vreemdluidende tijding wordt medegedeeld, dat *Mehemed-ali*, daartoe uitgenoodigd door den Sultan en door de Sultane-moeder zelve, die zich aan den invloed van *Chosrew*-pacha wilden onttrekken, op den 16den een bevel aan *Ibrahim*-pacha gezonden zou hebben, om naar Scutari en dus naar Konstantinopel voort te rukken.

De *Augsburgsche Zeitung* van den 10den October zegt nadere berigten over Triest uit Alexandrie ontvangen te hebben, schoon van niet later dagteekening dan van den 16den September, waarin eveneens werd gemeld, dat de onderkoning aan zijn zoon het bevel gezonden had, om op den 26sten voorwaarts te rukken. »

ENGELAND.

LONDEN, den 12den October.

HH. DD. HH. Prins *Ernst* en Prins *Albert* van Saxen-Coburg zijn te Windsor aangekomen.

— De graaf *van Nesselrode* is van hier naar Stutgart vertrokken. — In den loop der volgende week zal de heer *von Brunow*, die met eene buitengewone zending van den keizer van Rusland belast geweest is, van de koningin afscheid nemen en naar zijn gezantschapspost aan het hof van Wurtemberg vertrekken.

— Uit een officielen staat der inkomsten over de laatste drie maanden blijkt, dat er in vergelijking van dezelfde tijdvak over 1838, eene vermeerdering van 293,222 ponden sterl., en in vergelijking van het geheele vorige jaar, eindigende met den 10den October, 1,743,971 pond, heeft plaats gehad.

— De commissie voor de reductie der nationale schuld heeft weder eene bijeenkomst op het bureau van financien gehouden, waarbij de kanselier van den exchequer en de gouverneur der bank daarbij tegenwoordig waren.

— Men heeft hier berigten uit Konstantinopel tot den 24sten September, waarin onder anderen gezegd wordt dat er omtrent de handelingen van den Divan steeds eene buitengewone geheimhouding werd in acht genomen. Deze brieven doen het ook voorkomen, dat de admiraal *Roussin* waarschijnlijk met het opperbevel over de fransche vloot zou worden benoemd. In geen dezer brieven wordt echter gewag gemaakt dat *Ibrahim*-pacha bevel zou bekomen hebben, om op te rukken.

— De fonds-notering was gisteren: 3 pCt. gec. 90¾; Neder. 2½ pCt. 53¼; dito 5 pCt. 101; Sp. Ardoin 31¼ Port. 3 pCt. 25.

BELGIE.

BRUSSEL, den 13den October.

Het *Handelsblad* dezer stad het artikel der *Utrechtsche Courant* vermeldende, zegt het volgende, aangaande de schorsing van den

arbeid der finantiele commissie te Utrecht: » De redenen die de schorsing hebben veroorzaakt kunnen niet bestaan in de niet-erkenning van de schuld, waarvan het bedrag bij het traktaat bepaald is. Indien wij wel onderrigt zijn, zijn de geschillen over de volgende punten gerezen: 1. over de verdeeling van het fonds der pensioenen, waarvan het kapitaal daargesteld is uit de kortingen op de traktementen der ambtenaren; 2. over de jaarlijksche som van 500,000 guldens van de volksvlijt, door de maatschappij aan de civiele lijst verschuldigd; 3. over het fonds van de borgtogten; 4 over den opbrengst van den verkoop der in Belgie gelegen domeingoederen en waarvan de betaling sedert 1830 is geschied; 5. over de leeningen door het moederland ten behoeve der kolonien gedurende de vereeniging gedaan. Eindelijk zou de moeijelijke kwestie van de kapitalisatie der schuld zich bij de andere betwiste punten voegen.

» Wij kunnen tegenspreken hetgeen een ander blad gezegd heeft betrekkelijk de hervatting van de onderhandelingen langs den diplomatischen weg tusschen de beide gouvernementen. De gemengde commissie zal haren arbeid hervatten, zoodra het Nederlandsch gouvernement de vorderingen van ons gouvernement zal ingewilligd hebben (!).

» De commissie met de regeling van de vaart op de Schelde, de Maas en het loodswezen belast, heeft haren arbeid ten einde gebragt, maar de hollandsche commissarissen hebben, ten gevolge van de bevelen van het 's Gravenhaagsche kabinet, de processen-verbaal niet geteekend; naardien zij de uitvoering der gelegde grondslagen ondergeschikt maken aan de oplossing van de te Utrecht gerezen finantiele kwestien.

» In weerwil dezer, uit de strijdige belangen voortgesproten hinderpalen, doet alles gelooven, aangezien er van weerszijden eene gelijke begeerte bestaat om het traktaat ten uitvoer te leggen, en het onbeslist laten dezer punten tot wederkeerig nadeel zou strekken, dat de weldra weder bijeenzijnde wetgevende kamers van de beide landen, zullen geraadpleegd worden, of door middel van interpellatien zullen tusschen beiden komen, ten einde de met ongeduld verwachte beslissingen te bespoedigen."

— Men wil niet dat de reis van den koning naar Duitschland, waarvan de duitsche bladen gesproken hebben, geen voortgang zal hebben.

— De baron *van Zuylen van Nyevelt*, die aan de belgische legatie te 's Hage geattacheerd is, is Donderdag ll. met depèches alhier teruggekomen. Onze bladen vermelden, dat onder deze depèches zich een eigenhandige brief van Koning *Willem* aan koning *Leopold* bevindt.

— Op verzoek van den minister van binnen- en buitenlandsche zaken aldier, heeft de minister van finantien aan het bureau van in- en uitgaande regten op de Nederlandsche grenzen de noodige bevelen gegeven, om den heer *Falck* bij zijne komst in Belgie in het genot te stellen van de wettige regten, die aan alle bij het belgische gouvernement geaccrediteerde diplomaten toekomen.

— *l'Indépendant* vermeldt dat de generaal *Clump* tot divisie-generaal benoemd is.

— Een drietal fransche officieren, de luitenant-kolonel *Dutheillet de la Motte* en twee kapiteins, tot heden in belgische dienst, keeren dezer dagen naar Frankrijk terug.

— De commissie der Gentsche katoenfabrieken is te Gent terug, zoo men wil de verzekering medebrengende, dat het gouvernement binnen kort maatregelen zou nemen om aan de katoen-fabrikanten het binnenlandsch verbruik te verzekeren. Het *Journal des Flandres* en de *Messager* vermeenen, dat het gouvernement een millioen fr. zou willen besteden voor den aankoop van katoenen stoffen, om deze vervolgens naar buitenslands te voeren, maar beide deze dagbladen zijn van gevoelen, dat zulks slechts een tijdelijk verzachtend middel zou zijn, en de katoen-industrie een bepaald stelsel behoefde, hetwelk haar bestaan verzekerde. Een ander blad, *l'Organe des Flandres*, meent echter dat de zaken nog niet eens zoo ver gevorderd waren; dat het onderhoud tusschen den minister van finantien en de commissie, voor wat betreft het beramen van middelen, slechts zeer onbepaald was geweest.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 14den October.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 3den October 1839, n°. 91, is tot raadsheer in het provinciaal geregtshof van Groningen benoemd: mr. *R. de Rhoer Ottens*.

— Dezer dagen is door Z. M. bepaald, dat de depôts der kavallerie zullen ophouden te bestaan; ook verneemt men, dat de volgende verplaatsingen van eenige eskadrons zullen geschieden, als: een eskadron van de afd. kurassiers N°. 1 uit Bergen-op-Zoom naar Arnhem; een eskadron van het regement ligte dragonders N°. 4 naar Zalt-Bommel; van het reg. ligte dragonders N°. 5, de staf en twee eskadrons naar Deventer, en twee eskadrons naar Zutphen; van het reg. husaren N°. 6 de staf en een eskadron naar Maastricht, een eskadron naar Roermond en twee eskadrons naar het Limburgsche; het reg. lanciers naar Utrecht.

— Uit 's Hage schrijft men dat heden ochtend Z. Exc. de heer *Falck*, gevolmagtigd minister van Z. M. bij het Belgische hof, uit de residentie naar Brussel vertrekt, om aldaar de hem opgedragene betrekking te gaan vervullen.

— HH. KK. HH. de Aartshertog *Maximiliaan* van Este en de Erfprins van Modena hebben Zaturdag ll., na den vorigen dag van Z. M. afscheid genomen en bij Z. K. H. den Prins *van Oranje* gedineerd te hebben, de residentie verlaten, en zijn naar Katwijk-aan-Zee gereden, om de sluizen aldaar te zien. Van daar zijn zij naar Leiden vertrokken, waar zij de museums en kabinetten bezigtigd hebben, en zich vervolgens naar Amsterdam begeven, in welke stad zij zich eenige dagen zouden ophouden.

Z. K. H. *Maximiliaan* van Este is de derde Zoon van wijlen den Aartshertog *Ferdinand*, Hertog van Modena Brisgau, die Oudoom was van Z. M. den Keizer van Oostenrijk; hij is de broeder van den tegenwoordig regerenden hertog van Modena en dus de Oom van den Erfprins van Modena, die Hoogstdenzelven op zijne reis verzelt. Hij is in de Oostenrijksche Staten bekleed met de waardigheid van generaal-veldtuigmeester en van grootmeester der Duitsche orde, en is eigenaar van het regement infanterie N°. 4. Hij heeft den ouderdom van 57, de Erfprins van Modena dien van 20 jaren, bereikt. De genoemde Aartshertog *Maximiliaan* is een ijverig voorstander van de beeldende kunsten, en zijne bezoeken zoo in de kabinetten als op de Tentoonstelling hebben bewezen, dat hij eene meer dan gewone kennis bezit van alles wat met de kunst in verband staat.

— Even als, volgens de Utrechtsche *Courant*, aangehaald in ons blad van den 10den dezer, de Belgische Commissarissen niet genegen zijn, om de Belgische schuld te erkennen, zoo schijnen de Belgische Commissarissen, te *Maastricht*, niet genegen te wezen of in last te hebben, om tot eene bepaalde afdoening van zaken te komen, ten aanzien van het traceren der limiten van het grondgebied, 't welk, ingevolge het traktaat van den 19den April 1839, voortdurend aan de stad en vesting Maastricht en den Nederlandschen staat, op den linker Maas-oever, moet blijven behooren. Men wil, dat de instructien van laatstgemelde Commissie zoodanig zouden luiden, dat zij, bij de bepaling van bedoeld grondgebied, het af te stane gedeelte lands, voet voor voet, zouden moeten betwisten; en op die wijze kan er natuurlijk weinige of geene mogelijkheid bestaan, om overeen te komen, noch om met vrucht handen aan het werk te kunnen slaan. Het kan alzoo nog lang aanloopen eer dit onderwerp geregeld zij. Gelukkig schijnt het van geene genoegzame aangelegenheid te zijn, om zich daarover sterk te bekommeren; en blijft de zaak dus hangende, middelerwijl dat de leden der Commissie, billijkerwijze, denkelijk hunne bezoldiging of toelagen blijven genieten.

— Uit Antwerpen schrijft men onder dagteekening van den 12den dezer, dat de opbrengst van den tol op de Schelde tot dus verre bedraagt eene som van ongeveer ƒ 82,000.

— In 's Gravenhage is aangekomen de generaal-majoor *Riesz*, komende uit Batavia.

— In het *Dagblad* van 's Hage leest men:

» De Tentoonstelling van schilderijen en andere voortbrengselen van levende meesters wordt bij voortduring druk bezocht, en verwekt steeds de belangstelling zoo der ingezetenen van deze residentie, als van die der overige steden en plaatsen van ons Vaderland en van vreemdelingen, welke dagelijks in groote menigte herwaarts komen, om de schoone verzameling en de fraaije zalen, waarin zij geplaatst is, te bezigtigen. De kunstenaren vinden hierin geene geringe aanmoediging en zelfvoldoening, maar ook en vooral daarin, dat reeds een aanzienlijk getal schilderijen verkocht is. H. K. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje* en H. K. H. Mevrouw de Prinses *Albert* van Pruissen hebben te dien opzigte een lofwaardig voorbeeld gegeven. De stedelijke commissie voor de tentoonstelling heeft mede voor de loterij, welke op nieuw veel bijval vindt, onderscheidene stukken aangekocht, en is, naar wij vernemen, voornemens, nog meerdere aan te koopen. Ook heeft eene commissie uit het algemeen bestuur der dit jaar te Amsterdam opgerigte maatschappij van beeldende kunsten, in vereeniging met de bestuurders van het Haagsche departement dier maatschappij, een aantal schilderijen gekocht, welke later onder de leden dier maatschappij zullen verloot worden. Eindelijk hebben onderscheidene bijzondere personen aankoopen gedaan."

— Uit het *Nederlandsch muzykaal Tijdschrift* verneemt men, dat de bekende virtuoos *Thalberg* en de beroemde engelsche pianiste Mev. *Dulcken* dezer winter Nederland zullen komen bezoeken.

— Uit Amsterdam schrijft men, dat eerstdaags de plannen en het model in hout van een nieuw beursgebouw door den heer *Zocher*, aan den stedelijken raad zullen ingeleverd worden. Hetzelve zou op den Dam bezijden het kommandantshuis over het paleis opgerigt, en een gedeelte van het Water ten dien einde gedempt worden.

— Laatstleden Donderdag heeft de hooggeleerde heer Mr. *B. H. Lulofs* het rectoraat der hoogeschool te Groningen overgedragen aan den hoogleeraar Mr. *C. Star Numan*, met het houden eener plegtige Latijnsche redevoering; *de eloquentiæ exterioris, quam vocant, et interioris consensu; sive, uti Quinctilianus significat, de pronuntia-*

tionis, seu actionis, ratione, non alia atque orationis; d. i. *over de overeenstemming tusschen de zoogenoemde uiterlijke en innerlijke welsprekendheid, of over het zeggen van* QUINCTILIANUS, *dat op de mondelijke voordragt of declamatie dezelfde gang gaat, als op den schrijf- en zegtrant in het algemeen.* — Tot secretaris van den akademischen senaat is benoemd de hoogleeraar Mr. *I. H. Philipse.*

Denzelfden avond is het jaarfeest der genoemde hoogeschool door de heeren studenten plegtig gevierd met het houden eener luisterrijke maskerade: Dezelve stelde voor den intogt van *Gustaaf Wasa* binnen Stockholm, op den 23 junij 1523, en trok bij helder fakkellicht en met treffende krijgsmuzijk, onder een' toevloed van duizenden toeschouwers, door de voornaamste straten en pleinen der stad.

Uit het Weekblad van het regt ontleenen wij de volgende berigten:

Arnhem, 9 *October*.

Heden is in eene plegtige zitting van het Prov. Geregtshof van Gelderland, de onlangs benoemde raadsheer Mr. *van der Renne* als zoodanig geïnstalleerd. Nadat het hof ten twee ure zitting genomen had, verzocht de president Jhr. Mr. *W. L. F. C. van Rappard*, den griffier, om den nieuw benoemde binnen te leiden. Deze op den voor hem bestemden zetel, tegen over den voorzitter, plaats genomen hebbende, werd het woord gegeven aan den procureur-generaal die in eene gepaste toespraak het Hof geluk wenschte met de vervulling van de opengevallen plaats, door een' man, wiens vroegere loopbaan den waarborg oplevert, dat ze waardiglijk zoude vervuld worden, doch tevens herinnerde Z. Ed. G. aan het groot verlies door het Hof in zijnen voorganger, den heer Mr. *A. G. G. Rooyaards*, geleden, aan wien inzonderheid Z. Ed. G. A. door langdurige ambtsbetrekkingen verbonden was. Z. Ed. G. A. eindigde met de vragen, dat het Hof tot de installatie geliefde over te gaan, nadat voorlezing zoude zijn gedaan, van het proces-verbaal van eedsaflegging voor den Hoogen Raad. Nadat op uitnoodiging van den voorzitter de griffier dit stuk had voorgelezen, nam de laatste het woord op, wenschte den nieuw benoemden geluk met de vereerende onderscheiding, die hem is te beurt gevallen, en zich zelven en zijne ambtgenooten met de vervulling van den openstaanden Regterstoel door een' man, die gedurende een groot aantal jaren in regterlijke betrekkingen in een aanzienlijk gedeelte dezer provincie, en laatstelijk als president der Arrondissements-regtbank te Nijmegen, is werkzaam geweest. Ook Z. Ed. Gestr. herdacht den nieuw benoemden voorganger en wijdde een traan aan zijne nagedachtenis, schetste vervolgens den omvang en het moeijelijke van de bediening waartoe Z. Ed. G. A. geroepen was, zoowel wat de behandeling van burgerlijke als lijfstraffelijke zaken betrof; sprak met lof over de voorlichting van advocaten en openbaar ministerie, en gewaagde eindelijk van de eendragt en eensgezindheid, die 's Hofs beraadslagingen steeds hadden gekenmerkt, ten slotte 's Hemels zegen over hunne gezamenlijke pogingen tot handhaving van regt inroepende. Na het uitspreken van deze toespraak, stond de voorzitter op, reikte aan den nieuw benoemden de hand van vriendschap toe, en werd daarin door al de leden van het Hof, den ambtenaar van het openb. ministerie en den griffier nagevolgd, waarna de zitting werd gesloten. — Deze plegtige zitting werd door de advocaten en procureurs bij het hof, die daartoe waren uitgenoodigd, in costuum bijgewoond.

— Het Prov. Hof van Holland heeft den 9den dezer, bevestigd het vonnis der Arrond. Regtbank te Alkmaar van 2 Mei jl., waarbij de hypotheek-bewaarder aldaar, veroordeeld is, om eene hypothecaire inschrijving door te halen, op vertooning der notariele akte en brevet, houdende magtiging tot die doorhaling, welke gezegde hypotheek-bewaarder vroeger, in weerwil der aan hem gedane sommatie geweigerd had te bewerkstelligen.

— *Koekenbier* cum suis tegen Z. Exq. den heer Staatsraad gouverneur der provincie Utrecht, zijn bij het Prov. Hof van Utrecht in hooger beroep gekomen tegen de vonnissen op den 22sten Maart en 5 Julij jl. uitgesproken, in zake de onteigening ter algemeene nutte tot aanleg van den spoorweg van Amsterdam naar Arnhem. De procureur *van Hengelaar* heeft de conclusien in beider appellen op den 30sten September jl. voorgedragen, berustende op dezelfde gronden, als welke ter eerster instantie waren voorgesteld. De conclusien van antwoord zijn op den 14den Oct. bepaald.

— Op den 8sten October zoude het correctioneel appel in zake van *G. J. Westerhoudt*, die bij vonnis van de Arrond. Regtb. te Utrecht, op 12 April jl., wegens misbruik van vertrouwen veroordeeld is tot 18 maanden correctionele gevangenis en eene boete van ƒ 12,50, — voor het prov. hof van Utrecht hebben gediend. De behandeling dezer zaak is echter onbepaald uitgesteld, daar eenige leden van het hof, als vroeger bij de Regtbank van eersten aanleg in de kamer van beschuldiging hebbende gezeten, zich alzoo konden verschoonen. De Hooge Raad zal nopens dit punt, uitspraak moeten doen.

— Uit Rotterdam meldt men van den 10den dezer:

» Den 8sten dezer heeft voor de correctionele regtbank aldaar te regt gestaan de persoon van *Hendrik van Leeuwen*, kleingaren-fabrikant te Gouda, aangeklaagd, wegens het op 24 Aug. jl. te Gouda moedwillig verwonden van den persoon van *Jahannes Stevens*, hetwelk diens dood binnen 24 uren ten gevolge gehad heeft, door het onvoorzigtig en achteloos gebruik op dien avond van een schietgeweer. Zoo als doorgaans op vele plaatsen in ons land, vele lieden vooral van den lageren stand, zich met schieten op 's Konings verjaardag onledig houden, had ook deze beklaagde, dat vermaak uitgeoefend. Het O. M. vorderde de schuldigverklaring aan dat feit, krachtens art. 319 en § 52 C. P., zijne veroordeeling tot een jaar gevangenis, ƒ 50 boete en de proceskosten.

» Mr. *A. Bakker* trachte in eene welsprekende pleitrede, het onbewezene van het feit aan te toonen.

» De Regtbank heeft dien dag de zaak in advies gehouden, doch den 9den dezer een vonnis uitgesproken, waarbij zij het requisitoir van het O. M. geheel heeft toegewezen. Mr. *W. L. Thompson* heeft in deze zaak het voorzitterschap bekleed.

*** De BURGEMEESTER der Gemeente van *GINNEKEN en BAVEL*, brengt mits deze ter kennisse van de Belanghebbenden, dat de JAAR- of VEE- en PAARDENMARKT alhier op den 18. dezer maand invalt, zullende voor het plaatsen van VEE en KRAMEN geen Standgeld worden gevorderd, terwijl alle HAZARDSPELEN, REIJFELAARS en HOROSCOOPTREKKERS ten strengste van deze Markt zullen worden geweerd.

*** Het POLDERBESTUUR van de *Hooge* en *Lage Vugt*, onder *Teteringen*, maakt bij deze aan de Ingelanders bekend, dat de REKENING wegens de gehoudene Administratie van voormelde Polder, over den jare 1837 en 1838, van heden af, gedurende *veertien* dagen, op de gewone Kantoor-uren, ter Secretarij der Gemeente *Teteringen*, voor de Ingelanders zal ter visie liggen; verders, dat gemelde REKENING zal worden opgenomen op Maandag den 28. dezer, des namiddags ten 3 uren, ten huize van C. VERDAASDONK, in de *Haskam*, te *Teteringen*, en dat na den afloop daarvan zal worden overgegaan tot het beramen en vaststellen der middelen, tot dekking der Uitgaven en Kosten voor den jare 1839 en 1840. — Wordende door deze de Ingelanders opgeroepen daarbij tegenwoordig te zijn.

TETERINGEN, 12. October 1839.

Ter ordonnantie van het Polderbestuur voornoemd,

De Penningmeester,

J. v. GINNEKEN.

PUBLIEKE VERPACHTING,

in het Logement *Bellevue*, bij het *Groothoofd*, te *Dordrecht*, op Vrijdag den 25. October 1839, des voormiddags ten *elf* ure, van omtrent 96 Bunders GRIEND-, RIET- en HOOILANDEN, gelegen onder *Werkendam*, door W. GEVAERTS, Agent, belast met de Administratie der Goederen van de Algemeene Nederlandsche Maatschappij, ten overstaan van den Notaris J. D. SCHULTZ VAN HAEGEN.

Informatien te bekomen ten Kantore van voornoemde Agent en bij den Opziener J. KELIER, op de *Zwaluwe*.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.